

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»

ЗАТВЕРДЖАЮ

В.о. директора

«31»

ПРОГРАМА
КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
для здобувачів фахової передвищої освіти
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 012 Дошкільна освіта
(денна та заочна форми навчання)

Схвалено цикловою комісією викладачів фахових дисциплін дошкільної освіти (протокол №1 від 30.08.2021 р.) та цикловою комісією викладачів педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін (протокол №1 від 30.08.2021 р.) ВСП «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка»

Укладачі програми:

Васильків Тетяна Володимирівна, викладач фахових дисциплін дошкільної освіти;

Кос Леся Володимирівна, викладач-методист, викладач фахових дисциплін дошкільної освіти;

Лозинська Світлана Вікторівна, кандидат педагогічних наук, викладач дошкільної педагогіки.

Програма кваліфікаційного іспиту зі спеціальності для здобувачів фахової передвищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 012 Дошкільна освіта (денна та заочна форма навчання) / за ред. Л.В.Кос. Львів: Малий видавничий центр, 2021. 62 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
Організація та порядок проведення кваліфікаційного іспиту зі спеціальності.....	6
Зміст програми.....	14
Критерії та норми оцінювання.....	47
Література.....	52

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

В сучасному суспільстві вища школа гарантує молоді здобуття ґрунтових знань, вивчення основ самовдосконалення, прищеплення високих моральних якостей і загальної культури.

Професіограми сучасних вчених включають вимоги до педагога: загально громадські, морально-педагогічні, практично-соціальні. Необхідна наявність професійно-педагогічних якостей, таких як високоморальність, духовна культура, кругозір, доброзичливість та співчуття, чуйність та терпимість, любов до дітей. Педагог повинен бути готовим до виконання основних педагогічних функцій: соціальної, освітньої, виховної, розвиваючої, керуючої.

Кваліфікаційний іспит є однією з форм атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Атестація – це встановлення відповідності засвоєння здобувачами обсягу знань, умінь, демонстрація набутих компетентностей.

Головним завданням іспиту є перевірка якості професійної підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, виявлення відповідності підготовки випускника до вимог освітньо-професійної програми. Іспит є

свідченням готовності випускника брати участь у вихованні, розвитку та навчанні дітей дошкільного віку.

Відповідно до освітньої програми та навчального плану спеціальності 012 «Дошкільна освіта» зміст кваліфікаційного іспиту визначається програмами дисциплін «Дошкільна педагогіка», «Дитяча психологія», «Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою», «Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти», «Методика формування елементарних математичних уявлень», «Методика фізичного виховання та валеологічної освіти», «Методика організації образотворчої діяльності дітей», «Співи та методика музичного виховання». Під час складання іспиту випускники повинні показати рівень знань та умінь з вищезазначених курсів. На підставі програми кваліфікаційного іспиту складаються екзаменаційні білети, кожен з яких має три питання.

Програма побудована з урахуванням основних тем з дошкільної педагогіки, дитячої психології, фахових методик дошкільної освіти і передбачає визначення рівня засвоєння знань і сформованості практичних умінь та навичок здобувачів освіти.

Обсяг знань та умінь здобувачів освіти не виходить за межі освітньо-професійної програми, робочих навчальних програм, за якими велась підготовка майбутніх фахівців.

Програма та порядок проведення кваліфікаційного іспиту визначається Положенням про екзаменаційну комісію у Відокремленому структурному підрозділі «Педагогічний фаховий коледж Львівського національного університету імені Івана Франка».

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Кваліфікаційний іспит приймається Екзаменаційною комісією, склад якої затверджується наказом директора Коледжу.

До складання іспиту допускаються здобувачі фахової передвищої освіти, які не мають академічної заборгованості.

Іспит проводиться за екзаменаційними білетами, складеними відповідно до робочих навчальних програм, визначених цикловою комісією викладачів педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін та цикловою комісією викладачів фахових дисциплін дошкільної освіти.

Екзаменаційна комісія працює у формі відкритих засідань.

Тривалість усного іспиту не повинна перевищувати 20 хвилин на одного студента.

Виконання всіх завдань білета є обов'язковим.

Оцінки (бали) виставляє кожен член комісії. Підсумкова оцінка кваліфікаційного іспиту визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань приймається більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Відповіді здобувачів фахової передвищої освіти на питання екзаменаційного білету мають показати: глибину розуміння і викладу матеріалу, повноту висвітлення теоретичних основ проблеми, врахування та аналіз сучасних досліджень науковців та методистів; логіку побудови відповіді, зв'язок питання з іншими питаннями курсу та суміжними дисциплінами; зв'язок теоретичного матеріалу з практичною діяльністю вихователя закладу дошкільної освіти; знання науково-методичної літератури, сучасних

програм; ерудицію, начитаність, обізнаність; рівень володіння державною мовою.

Виконання практичного завдання (яке є частиною питання фахових методик дошкільної освіти) визначає рівень практичної підготовки випускника до діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. Ці завдання різнопланові – наприклад, складання плану-конспекту заняття на запропоновану тему, навести приклади використання наочності, охарактеризувати прийоми малювання чи вирізування тощо.

Зразок екзаменаційного білета:

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №...

1. Поняття розвитку особистості. Фактори формування особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Роль виховання у розвитку особистості.
2. Висвітлити завдання і зміст навчання дітей аплікації в різних вікових групах. Розкрити педагогічний супровід процесу навчання вирізування та наклеювання композиційних елементів у декоративній аплікації.

3. Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Скласти дві дидактичні гри для виховання звукової культури мовлення дошкільників.

Кожне питання в програмі має розширене (деталізоване) дроблення на структурні компоненти, що для здобувача є орієнтиром чи умовним планом відповіді на іспиті. Саме такий підхід допоможе випускникові врахувати усі моменти поєднання теоретичного матеріалу з історією та сучасністю педагогічної практики, з сучасними соціальними і педагогічними проблемами.

Оцінювання відповіді здобувачів проводиться за існуючими сталими вимогами і нормами. Проте слід враховувати фундаментальність і нетрадиційність, педагогічне бачення і конструктивний підхід відповідаючого, його інтелект, вміння аналізувати, виділяти головні закономірності, висловлювати власні, відмінні від викладених у підручниках і посібниках з педагогіки та методик судження, які слід аргументувати, визначаючи їх раціональність, і які слід всіляко заохочувати.

Важливо виявити уміння випускника ретранслювати теоретичні знання на практичні ситуації, що виникають в ході педагогічної діяльності, прогнозувати наслідки педагогічного впливу, готовність молодого спеціаліста реалізувати в практичній роботі здобуті під час навчання знання, педагогічні уміння, свою професійну майстерність і особистісні якості.

В процесі кваліфікаційного іспиту здобувач освіти продемонструє:

Інтегральну компетентність:

Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського

(вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК8 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні компетентності (СК)

СК2 Здатність до фізичного розвитку дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, формування життєво

необхідних умінь та навичок, рухового досвіду та розвитку фізичних якостей.

СК5 Здатність до формування у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку взаємин з оточенням (предметним, природним, соціальним).

СК8 Здатність до навчання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

СК11 Здатність до організації та керівництва ігрової, художньо-естетичної, пізнавально-дослідницької діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку

СК13 Здатність до організації освітнього процесу з урахуванням індивідуальних фізичних і психічних можливостей дітей в найбільш оптимальних для них формах.

Програмні результати навчання (РН)

РН2 Планувати та організовувати освітній процес у закладі дошкільної освіти з урахуванням принципів

здоров'язбереження, особистісно зорієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

РН3 Встановлювати зв'язок між процесом розвитку, навчання та виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку відповідно до їхніх вікових особливостей.

РН8 Визначати концептуальні засади, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН13 Знати нормативно-правові документи, законодавчі акти у сфері дошкільної освіти і використовувати їх у практичній діяльності.

РН14 Формувати компетентності у просторі освітніх напрямів роботи закладу дошкільної освіти через організацію самостійної творчої діяльності (ігрової, художньо-естетичної) дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку.

РН15 Визначати особливості та способи організації провідної (ігрової) діяльності дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку в освітньому процесі закладів дошкільної освіти.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

I. Дошкільна педагогіка

1. Теоретичні основи дошкільної педагогіки

Дошкільна педагогіка як наука, її зв'язок з іншими науками. Особистість дитини. Виховання і розвиток. Сучасна система дошкільної освіти. Дошкільна освіта за кордоном. Програми розвитку дітей дошкільного віку

2. Зміст виховання та навчання дітей дошкільного віку

Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Режим дня у закладі дошкільної освіти. Організація та методика проведення роботи з дітьми в першу та другу половину дня. Розумовий розвиток і розумове виховання дітей дошкільного віку. Сенсорне виховання дітей як основа розумового розвитку. Особливості навчання дітей дошкільного віку. Зміст навчання дітей дошкільного віку. Базовий компонент дошкільної освіти. Методи навчання дітей дошкільного віку. Форми організації навчання дітей. Заняття їх види, структура. Моральний розвиток і моральне виховання дітей дошкільного віку. Виховання моральних якостей. Виховання у дітей культури поведінки. Трудова діяльність дітей у закладі дошкільної освіти. Види праці

дітей та форми її організації. Естетичний розвиток та виховання дітей дошкільного віку. Завдання, засоби, методи та форми естетичного виховання дітей дошкільного віку.

3. Виховання дітей у грі

Гра – основний вид діяльності дошкільника. Організація предметно-ігрового середовища в умовах закладу дошкільної освіти. Режисерські ігри. Сюжетно-рольові ігри дітей в закладі дошкільної освіти. Театралізовані ігри. Будівельно-конструктивні ігри. Дидактичні ігри. Можливості використання комп'ютерних ігор у системі дошкільної освіти. Рухливі ігри дітей дошкільного віку.

4. Педагогічний процес в закладі дошкільної освіти.

Заклад дошкільної освіти, сім'я, школа

Педагогічний процес у закладі дошкільної освіти. Планування педагогічного процесу. Моделювання освітньої роботи в різні пори року. Директор – організатор і керівник закладу дошкільної освіти. Взаємодія родинного і суспільного виховання. Форми і методи співробітництва закладу дошкільної освіти і сім'ї. Наступність у роботі закладу дошкільної освіти і початкової школи.

II. Дитяча психологія

1. Теоретичні основи дитячої психології

Дитяча психологія як наука про психічний розвиток дитини. Завдання дитячої психології та її зв'язок з іншими науками. Значення дитячої психології для практичної діяльності вихователя закладу дошкільної освіти. Методи науково-психологічного вивчення розвитку дітей.

2. Психічний розвиток дитини

Психічний розвиток дитини у фазі новонародженості. Виникнення комплексу поживлення. Особливості психічного розвитку немовлят. Роль спілкування з дорослими у психічному розвитку немовлят. Важливі досягнення раннього дитинства. Розвиток предметної діяльності як провідної діяльності в ранньому дитинстві. Оволодіння ходьбою і її значення в психічному розвитку дитини. Новоутворення пізнавальної сфери в період раннього дитинства (слухове сприймання, наочно-дійове мислення, увага і пам'ять та виникнення уяви). Передумови формування особистості в ранньому дитинстві. Криза 3-х років. Загальна характеристика ігрової діяльності дошкільника. Психологічна характеристика гри як провідної діяльності в дошкільному віці. Ігри дошкільника та їх місце в

психічному розвитку. Спілкування як важливий фактор психічного розвитку дошкільника. Особливості спілкування дошкільників із дорослими та ровесниками; їх значення для психічного розвитку. Основні напрями розвитку пам'яті в дошкільному віці. Становлення наочно-образного мислення та передумови розвитку словесно-логічного мислення дошкільників. Мимовільна, довільна та післядовільна увага дошкільника та умови їх розвитку. Формування уяви у період дошкільного дитинства. Особливості розвитку почуттів у дошкільному віці. Вищі почуття дошкільника. Розвиток здібностей дітей у дошкільному віці. Умови розвитку здібностей. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі. Формування нової внутрішньої позиції «школяра». Психологія особистості і діяльності вихователя сучасного закладу дошкільної освіти.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

1. Наукові засади основ природознавства і методики ознайомлення дітей з природою

Теоретико-методологічні основи курсу. Природа космосу. Природні умови України. Рослинний і тваринний світ України.

Зміст та завдання ознайомлення дошкільників з природою. Охорона природи України. Куток природи в закладі дошкільної освіти. Виховне і освітнє значення. Вимоги до підбору рослин і тварин: відповідність вимогам програми, особливостям оточуючої природи, витривалість, невибагливість, безпечність, доступність для спостереження і догляду за ними дітьми. Ділянка закладу дошкільної освіти, її значення в реалізації завдань ознайомлення дітей дошкільного віку з природою. Структурні компоненти ділянки закладу дошкільної освіти.

2. Методи ознайомлення дошкільників з природою

Наочні методи ознайомлення дітей з природою.

Спостереження - основа формування реалістичних уявлень і понять про природу. Види спостережень за тривалістю (епізодичні і довготривалі), за дидактичною метою (первинні, повторні, заключні), спостереження порівняльного характеру; їх місце в різних вікових групах. Підготовка вихователя до проведення спостереження. Прийоми керівництва спостереженнями дітей в різних вікових групах. Використання ілюстративного матеріалу, технічних засобів навчання. Словесні методи ознайомлення дітей з природою. Художня література як метод ознайомлення з природою.

Практичні методи. Праця як метод ознайомлення дошкільників з природою. Форми та види праці. Нескладні досліди. Гра як метод ознайомлення дошкільників з природою, навчально-виховне значення, класифікація ігор природничого змісту для дітей: ігри з природним матеріалом, творчі, дидактичні, рухливі, їх роль і місце в процесі ознайомлення дітей з природою.

3. Форми організації та планування роботи в ознайомленні дітей з природою

Заняття як форма ознайомлення дітей з природою. Типи та види занять, їх характеристика. Експерсії в природу, навчально-виховне значення. Види та структура експерсій, цільові прогулянки. Пори року. Засоби фіксації знань дітей дошкільного віку про природу. Планування та облік роботи з ознайомлення дошкільників з природою.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти

1. Формування фонетичної, лексичної та граматичної компетенцій дошкільників

Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне

обстеження стану звуковимови дітей. Завдання і зміст формування граматичної правильності мовлення у дітей. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення дошкільників. Дидактичні ігри та вправи, їх місце у роботі з дітьми, методика проведення в різних вікових групах. Особливості розвитку словника на різних вікових етапах. Завдання, методи і прийоми словникової роботи. Дидактичні ігри та вправи у роботі над словником дошкільників. Види, зміст та методика їх проведення в різних вікових групах.

2. Формування діалоґічної та художньо-мовленнєвої компетенції дошкільників

Поняття зв'язного мовлення. Види зв'язного мовлення (діалоґічне, монологічне). Методи і прийоми навчання дітей діалоґічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалоґічного мовлення. Види, зміст, тематика бесід. Методика проведення бесіди. Значення картин у навчанні розповідання дошкільників, вимоги до них. Методика навчання розповідання за картинами в різних вікових групах. Дві обов'язкові структурні частини: організація сприймання, розглядання дітьми картини та навчання розповіді за її змістом.

Суть переказу, його значення для розвитку зв'язного мовлення, пам'яті, мислення. Добір літературних творів, вимоги до них. Методичні прийоми та способи навчання переказу в різних вікових групах.

Значення художньої літератури для всебічного виховання дітей. Принципи добору літературних творів для читання і розповідання дітям. Методика читання художніх творів на заняттях, методичні прийоми роботи. Значення поезії у розвитку та вихованні дітей. Традиційна методика роботи з поетичним словом у різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у закладі дошкільної освіти.

Зміст та завдання підготовки до навчання грамоти на четвертому, п'ятому, шостому роках життя. Методика ознайомлення дошкільників з поняттями «слово», «звук», «голосні і приголосні звуки». Вправи та ігри для закріплення цих понять.

Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки дошкільника до письма.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень

1. Формування уявлень про множину, елементи множини, число

Етапи ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа. Визначення понять: «множина», «елементи множини», «число». Послідовність (етапи) ознайомлення дітей з новим числом, підбір наочності. Робота вихователя над закріпленням в дітей знань про число.

2. Письмова нумерація. Зміст, методи і форми роботи при ознайомленні дітей дошкільного віку з цифрами

Види письмової нумерації. Послідовність ознайомлення дітей з цифрою. Підбір наочності для ознайомлення дошкільників з цифрою. Індивідуальна робота з дітьми при ознайомленні з цифрами. Зміст і види роботи в повсякденному житті.

3. Вправлення дітей дошкільного віку в лічильній діяльності: кількісна і порядкова лічба, лічба з участю різних аналізаторів, відлічування

Суть кількісної та порядкової лічби і прийоми їх навчання. Прийоми вправлення у відлічуванні, лічбі з участю

різних аналізаторів: за зразком, за названим числом, на порівняння множин. Підбір наочності для різних вікових груп. Робота над закріпленням різних видів лічильної діяльності в повсякденному житті.

4. Величина предметів. Ознайомлення дітей дошкільного віку з параметрами величини. Навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою

Визначення поняття «величина», параметри величини, об'єктивні та суб'єктивні чинники, що впливають на сприймання величини. Підбір наочності та прийоми навчання порівняння за довжиною, шириною, висотою та їх специфіка в різних вікових групах.

5. Навчання дітей дошкільного віку вимірювання за допомогою умовної мірки

Значення і необхідність введення поняття умовної мірки для всебічного розвитку дітей. Послідовність навчання дітей дошкільного віку вимірювання за допомогою умовної мірки. Підбір наочності. Робота з вправлення у вимірюванні умовною міркою в повсякденному житті.

6. Ознайомлення дітей дошкільного віку з геометричними фігурами

Ознайомлення з геометричними фігурами. Підбір наочності. Етапи ознайомлення дітей з геометричними фігурами. Специфіка обстеження сторін, кутів в молодших та старших групах закладу дошкільної освіти. Закріплення знань про геометричні фігури в повсякденному житті.

7. Методичні прийоми ознайомлення дітей дошкільного віку з часовими поняттями

Особливості сприймання часу дітьми різного віку. Ознайомлення дітей з частинами доби. Формування понять: «вчора», «сьогодні», «завтра». Робота вихователя над закріпленням часових понять в повсякденному житті. Робота з сім'єю.

8. Формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку в різних видах діяльності

Робота з формування математичних уявлень у дітей на заняттях, під час режимних процесів, в ігровій, трудовій діяльності. Особливості і специфіка цієї роботи з дітьми в різних вікових групах. Робота з батьками.

VI. *Методика фізичного виховання та валеологічної освіти*

1. Загальні основи методики фізичного виховання та валеологічної освіти.

Вступ. Основана мета, зміст курсу. Характеристика завдань та засобів фізичного виховання дітей дошкільного віку. Гімнастика як засіб фізичного виховання. Дидактичні основи навчання дошкільників рухових дій. Здоровий спосіб життя сучасної людини, його зміст. Проблеми здоров'я в сучасному суспільстві.

2. Методика навчання дітей основних рухів.

Методика навчання дошкільників основних рухів. Стройові та танцювальні вправи. Методика проведення з дітьми дошкільного віку рухливих ігор. Методика навчання дітей вправ спортивного характеру та ігор з елементами спорту.

3. Основні форми роботи з фізичного виховання та валеологічної освіти в закладах дошкільної освіти.

Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня. Забезпечення рухової активності дітей дошкільного віку в повсякденному житті. Методика проведення занять із фізичної культури в закладі дошкільної освіти. Зміст та

форми роботи вихователя з дітьми з валеологічної освіти. Організація та керівництво системою фізичного виховання в ЗДО. Взаємодія сім'ї та ЗДО з питань фізичного виховання та валеологічної освіти дітей дошкільного віку.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей

1. Теоретичні основи та організація образотворчої діяльності дітей дошкільного віку.

Культура, мистецтво й освіта — взаємовпливові чинники розвитку особистості в образотворчій діяльності. Види і жанри образотворчого мистецтва як джерело змісту образотворчої діяльності дошкільнят. Становлення і перспективи розвитку методики образотворчої діяльності дітей. Види образотворчої діяльності та їхній взаємозв'язок. Форми організації образотворчої діяльності. Методи і прийоми педагогічного супроводження образотворчої діяльності дітей. Альтернативні підходи до планування образотворчої діяльності.

2. Методика навчання малюванню та ліпленню дітей дошкільного віку.

Малювання у різних вікових групах. Методика навчання декоративному малюванню за мотивами ДПМ України. Методика навчання ліпленню дітей передшкільного віку. Методика навчання декоративного ліплення.

3. Методика навчання аплікації та конструктивної діяльності дошкільників.

Аплікація у різних вікових групах. Предметна, сюжетна та декоративна аплікація. Види конструювання. Методика навчання конструювання в різних вікових групах. Використання інноваційних технік у аплікації та конструюванні.

VIII. Співи та методика музичного виховання

1. Виховне значення музики як виду мистецтва.

Завдання музично естетичного виховання у закладі дошкільної освіти.

Роль музики у гармонійному розвитку дитини в закладах дошкільної освіти/ морально-естетичному, розумовому, фізичному. Завдання музичного виховання. Видатні педагоги про роль музично-естетичного виховання дитини.

2. Свята в закладі дошкільної освіти.

Музика на дитячому святі. Види свят, варіанти сценарної побудови. Підготовка педагогічного колективу та дітей до свят. Залучення батьків до проведення різноманітних свят. Роль ведучої на святі. Методика проведення українських національних свят та обрядів (обжинки, Різдвяні свята, гаївки тощо).

3. Музика і розваги.

Види розваг і місце музики в них. Особливості розваг для молодших дошкільників. Особливості розваг для старших дошкільників. Підготовка і методика проведення розваг. Розваги за народними традиціями. Участь дітей у розвагах.

4. Самостійна музична діяльність дітей.

Характеристика самостійної музичної діяльності дітей . Основні джерела самостійної музичної діяльності: музичні заняття, свята, розваги, сім'я. Види самостійної музичної діяльності: музичні ігри, танці, гра на дитячих музичних інструментах, сприйняття музики, співи. Форми організації самостійної музичної діяльності: індивідуальні самостійні вправи, сюжетно-рольові ігри, музично-дидактичні ігри. Методика керівництва самостійною музичною діяльністю вихователем.

5. Музика в побуті закладу дошкільної освіти.

Методика використання музики в різних ситуаціях та видах діяльності: режимних процесах; ігровій діяльності; на заняттях з різних розділів програми (образотворча діяльність, народознавство, розвиток мовлення, методика ознайомлення з природою, заняття з фізкультури).

6. Музичні заняття – основна форма навчання дітей різних видів музичної діяльності.

Значення, структура традиційного заняття / вхід під марш або довільну музику, виконання вправи, музичне сприйняття, співи, вивчення таночка, музична гра/. Види музичних занять / комплексне, домінантне, тематичне/. Вимоги до побудови / емоційне, розумове, фізичне навантаження/. Підготовка дітей до занять та роль вихователя на музичних заняттях в різних вікових групах. Організація умов проведення музичних занять.

7. Співи як вид музичної діяльності. Система співочих навичок.

Співи – один з основних видів музичної діяльності дітей в закладі дошкільної освіти. Анатомо-фізіологічні основи голосоутворення. Профілактика порушень голосу. Система співочих навичок: співоча постава, вокальні

(взаємодія звукоутворення, дихання, дикції), хорові (взаємодія ансамблю і строю). Методика навчання співу.

8. Музично-ритмічна діяльність дітей.

Музично-ритмічні рухи як вид музичної діяльності дітей. Взаємозв'язок музики і рухів. Види рухів під музику/ ігри, танці, вправи. Методика навчання рухів під музику та роль вихователя у навчанні дітей музично-ритмічних рухів у різних вікових групах.

9. Гра на дитячих музичних інструментах.

Гра на дитячих музичних інструментах – важливий засіб музичного розвитку дітей. Характеристика та класифікація дитячих музичних інструментів. Вимоги до них. Використання українських народних інструментів та нетрадиційного музичного інструментарію у роботі з дітьми.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

I. Дошкільна педагогіка

1. Дошкільна педагогіка як наука, її виникнення і розвиток. Основні категорії педагогіки. Джерела розвитку педагогіки.
2. Поняття розвитку особистості. Фактори формування особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Роль виховання у розвитку особистості.
3. Сучасна система дошкільної освіти в Україні. Типи закладів дошкільної освіти і їх функції.
4. Комплексні та парціальні програми розвитку дітей дошкільного віку, їх характеристика.
5. Фізичний розвиток і фізичне виховання дітей дошкільного віку. Завдання, зміст, засоби фізичного виховання дітей дошкільного віку.
6. Методи та умови формування культурно-гігієнічних навичок дітей дошкільного віку. Зміст культурно-гігієнічних навичок дітей різних вікових груп.
7. Поняття режиму, його значення для розвитку і виховання дітей дошкільного віку. Компоненти режиму дня в закладі дошкільної освіти. Особливості режиму у кожній віковій групі. Роль дорослих в

організації режиму дня.

8. Організація виховної роботи та діяльності дітей у першу половину дня. Зміст дитячої діяльності в першу половину дня і педагогічне керівництво нею у різних вікових групах. Індивідуальна робота з дітьми.
9. Значення прогулянки як засобу розвитку дітей. Місце прогулянки у режимі дня. Підготовка дітей до прогулянки. Зміст діяльності дітей на прогулянці.
10. Організація та методика проведення першої половини дня у закладі дошкільної освіти. Індивідуальна робота з дошкільниками.
11. Розумове виховання і розумовий розвиток дитини. Сенсорне виховання - основа розумового розвитку і виховання дітей.
12. Методи навчання дітей дошкільного віку, їх характеристика.
13. Форми організації навчання в закладі дошкільної освіти. Заняття як основна форма навчання в закладі дошкільної освіти.
14. Виховання моральних якостей у дітей дошкільного віку. Моральне виховання в різних видах діяльності.
15. Трудове виховання дітей дошкільного віку. Види та

форми організації трудової діяльності дітей, їх характеристика.

16. Сюжетно-рольові ігри дітей в закладі дошкільної освіти. Характеристика сюжетно-рольової гри, її структури. Керівництво сюжетно-рольовою грою.
17. Характеристика ігор з будівельним матеріалом, їх зв'язок з сюжетно-рольовими іграми. Педагогічне керівництво будівельно-конструктивними іграми дітей в різних вікових групах.
18. Види дидактичних ігор, їх характеристика. Педагогічне керівництво дидактичними іграми.
19. Основи планування педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти. Форми і види планування.
20. Характеристика сучасної сім'ї та її ролі у вихованні дошкільників. Особливості сімейного виховання дошкільників. Родинні традиції і звичаї. Форми роботи закладу дошкільної освіти із сім'єю.

II. Дитяча психологія.

1. Дитяча психологія як галузь психологічної науки. Завдання дитячої психології . Роль дитячої психології у діяльності вихователя закладу дошкільної освіти.

2. Методи науково-психологічного вивчення розвитку дітей.
Застосування методів дослідження вихователем закладу дошкільної освіти.
3. Психічний розвиток немовлят. Роль спілкування дитини з дорослими.
4. Особливості психічного розвитку дітей раннього віку. Формування предметної діяльності в ранньому дитинстві.
5. Оволодіння ходьбою і її значення в психічному розвитку дитини. Розвиток спілкування з дорослими та однолітками.
6. Новоутворення пізнавальної сфери в період раннього дитинства. Виникнення уяви.
7. Передумови формування особистості в ранньому дитинстві. Особливості перших уявлень про себе.
8. Психологічна характеристика гри як провідної діяльності в дошкільному віці. Керівництво розвитком гри дітей.
9. Ігри дошкільника та їх місце в психічному розвитку. Роль дорослих у розвитку ігрової діяльності.
10. Види ігрової діяльності дошкільника і їх роль у психічному розвитку.

11. Особливості спілкування дошкільників з дорослими та ровесниками, його значення для психічного розвитку.
12. Спілкування як важливий фактор психічного розвитку дошкільника. Педагогічне спілкування з дошкільниками.
13. Особливості розвитку пам'яті в дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком пам'яті дітей.
14. Розвиток мислення у дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком мислення дітей.
15. Особливості уваги дітей дошкільного віку. Керівництво розвитком уваги дітей.
16. Розвиток здібностей дітей у дошкільному віці. Умови розвитку здібностей дошкільника.
17. Особливості розвитку почуттів у дошкільному віці. Вищі почуття дошкільника.
18. Формування уяви у період дошкільного дитинства. Керівництво розвитком уяви дітей.
19. Формування психологічної готовності дітей до навчання в школі. Формування нової внутрішньої позиції «школяра».
20. Психологія особистості і діяльності вихователя сучасного закладу дошкільної освіти.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою.

1. Куток природи, його значення в ознайомленні дітей з природою. Сезонні зміни в рослинних об'єктах кутка природи.

2. Тварини в кутку природи. Утримання постійних і тимчасових мешканців у кутку природи. Догляд за ними, їх необхідність.

3. Ділянка закладу дошкільної освіти, її значення в реалізації завдань ознайомлення дітей з природою. Структурні компоненти (зони) ділянки закладу дошкільної освіти.

4. Спостереження – основний метод ознайомлення дітей з природою. Види спостережень, прийоми активізації пізнавальної діяльності дошкільників під час спостережень (навести приклади).

5. Наочні методи ознайомлення дітей з природою. Особливості використання спостережень, ілюстративного матеріалу, технічних засобів навчання.

6. Форми організації та зміст праці дітей дошкільного віку в природі. Педагогічні та гігієнічні вимоги до праці.

7. Особливості організації пошуково-дослідницької діяльності в процесі праці дітей дошкільного віку в природі. Навести приклади проведення дослідів в ознайомленні з властивостями води.

8. Форми організації роботи в ознайомленні дошкільників з природою. Заняття, типи та види занять, їх характеристика. Скласти план-конспект заняття для дітей середньої групи «Дари осені»

9. Екскурсії в природу як особливий вид занять, їх значення. Тематика та структура екскурсій в природу. Скласти план екскурсії в парк навесні (старша група)

10. Цільові прогулянки, виховне значення, особливості організації та проведення, відмінність від екскурсій. Скласти план - конспект цільової прогулянки в природу для дітей однієї з вікових груп.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти.

1. Методи і прийоми виховання звукової культури мовлення у дітей дошкільного віку. Індивідуальне обстеження стану звуковимови дітей. Скласти дві дидактичні гри для виховання звукової культури мовлення дошкільників.

2. Шляхи і методи формування граматичної правильності мовлення. Дидактичні ігри та вправи, їх місце у формуванні граматичної правильності мовлення дошкільників. Скласти дві дидактичні гри для формування граматичної правильності мовлення дошкільників.

3. Словникова робота у закладі дошкільної освіти. Завдання словникової роботи. Скласти дві дидактичні гри для розвитку словника дошкільників.

4. Методи і прийоми навчання дітей діалогічного мовлення. Бесіда як основний метод розвитку діалогічного мовлення дітей дошкільного віку. Визначити мету і скласти план проведення бесіди на тему «Моє місто» (старша група).

5. Навчання дітей розповідання за дидактичними картинами в різних вікових групах. Продемонструвати першу частину заняття – організацію сприймання та розглядання дітьми картини (старша група).

6. Методика навчання дітей переказу літературних творів. Способи навчання дошкільників переказу. Визначити мету і скласти план проведення заняття з навчання переказу казки К.Ушинського . «Умій почекати» (середня група).

7. Методика роботи з поетичними творами в різних вікових групах. Сучасні підходи до роботи з поетичним твором на заняттях у закладі дошкільної освіти. Визначити мету і скласти план проведення заняття для ознайомлення дітей молодшого дошкільного віку з поетичним твором (поетичний твір – за вибором здобувача).

8. Методика художнього читання та розповідання в різних вікових групах закладу дошкільної освіти (підготовка вихователя до представлення дітям художнього твору, прийоми пояснення незрозумілих слів, види бесід після художнього читання, прийоми активізації дітей на заняттях з художньої літератури). Визначити мету і скласти план проведення заняття з розповідання казки «Колосок» (середня група).

9. Методика ознайомлення дошкільників з поняттями «звук», «голосні та приголосні звуки». Скласти дві дидактичні гри для розвитку фонематичного слуху дошкільників.

10. Підготовка руки дитини до письма. Орієнтовні види роботи з підготовки руки дитини до письма. Запропонувати кілька вправ пальчикової гімнастики для старших дошкільників.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень.

1. Суть кількісної та порядкової лічби, відлічування, порівняння і вирівнювання множин. Вправи для закріплення порядкової лічби (2-3).
2. Формування кількісних уявлень в молодшому дошкільному віці. Рівність та нерівність множин. Спланувати гру-заняття для формування понять «більше», «менше», «порівну».
3. Навчання дітей орієнтуватися в просторі у старшому дошкільному віці. Вправи для орієнтування відносно іншого, орієнтування на площині, в зошиті.
4. Ознайомлення дітей дошкільного віку з цифрами. Спланувати та продемонструвати ознайомлення з цифрою 7.
5. Формування у дітей дошкільного віку уявлень про число. Продемонструвати послідовність ознайомлення дітей дошкільного віку з утворенням числа 7.
6. Навчання дітей дошкільного віку визначати ознаки величини та прийоми порівняння за величиною в молодшому дошкільному віці. Продемонструвати порівняння за довжиною та висотою в молодшому дошкільному віці.

7. Ознайомлення дітей дошкільного віку з арифметичними задачами. Види задач за способом використання наочності та за дидактичною метою. Навести приклади різних видів задач за дидактичною метою.

8. Формування часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку. Продемонструвати посібники та прийоми роботи з ними для формування часових уявлень у різних вікових групах.

9. Формування уявлень про геометричні фігури в різних вікових групах. Послідовність ознайомлення дітей з геометричними фігурами.

10. Ознайомлення дітей дошкільного віку з умовною міркою. Продемонструвати етапи навчання вимірювання об'єму сипучих речовин.

VI. Методика фізичного виховання та валеологічної освіти.

1. Заняття з фізичного виховання як основна форма організації систематичного навчання фізичних вправ дітей дошкільного віку. Типи занять та їх структура.

2. Загальнорозвивальні вправи, їх класифікація, характер вихідних положень, добір та запис загальнорозвивальних

вправ. Проведення гігієнічної гімнастики після денного сну (навести приклади).

3. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі дня. Організація фізкультурних пауз та фізкультхвилинок з дітьми дошкільного віку (навести приклади).

4. Засоби фізичного виховання. Організація процесу загартування в закладі дошкільної освіти (навести приклади нетрадиційного загартування).

5. Стройові вправи. Характеристика вправ шиккування та перешикування для старших дошкільників.

6. Ускладнення та варіативність рухливих ігор у різних вікових групах закладу дошкільної освіти. Підготовка до проведення рухливої гри.

7. Основні рухи. Види ходьби і бігу в старшій групі закладу дошкільної освіти. Помилки дітей під час ходьби та бігу, їх попередження та усунення.

8. Форми роботи з валеологічної освіти в закладі дошкільної освіти. Навести приклади дослідів валеологічного спрямування.

9. Організація активного відпочинку дітей. Визначити мету і скласти план «Дня здоров'я» для старших дошкільників.

10. Використання інноваційних технік у фізичному вихованні дошкільників. Охарактеризувати одну з інноваційних технік для дітей дошкільного віку.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей.

1. Охарактеризувати малювання як основний вид образотворчої діяльності дітей, його особливості, види та значення для розвитку і виховання дітей. Практично: показати і пояснити ускладнення предметного малювання для дітей дошкільного віку (за вибором студента).

2. Висвітлити завдання і зміст навчання дітей аплікації в різних вікових групах. Розкрити педагогічний супровід процесу навчання вирізування та наклеювання композиційних елементів у декоративній аплікації.

3. Розкрити значення ліплення для розвитку дошкільників: сенсорного, розумового, фізичного і естетичного. Показати основні способи ліплення в різних вікових групах на прикладі ліплення посуду.

4. Обґрунтувати своєрідність дитячого конструювання, його значення для розвитку дітей. Охарактеризувати види конструювання. Змоделювати фрагмент заняття із конструювання з паперу для дітей старшого дошкільного віку.

5. Охарактеризувати основні форми організації освітнього процесу з образотворчої діяльності в закладі дошкільної освіти. Матеріали та обладнання для занять з малювання, ліплення, аплікації та конструювання.
6. Впровадження інноваційних технік в образотворчу діяльність. Доведіть, що так звані «нетрадиційні» техніки малювання є засобом розширення рівня свободи дитини у цьому виді діяльності. Практично: продемонструвати одну з нетрадиційних технік в аплікації.
7. Розкрити види декоративно-прикладного мистецтва. Продемонструвати ускладнення завдань з декоративного малювання для дошкільників на прикладі Яворівської іграшки.
8. Види та жанри образотворчого мистецтва як джерело змісту образотворчої діяльності дошкільнят. Розробіть фрагмент естетичного спілкування з дітьми на матеріалі краси природи. Розкрийте його різнобічну життєву цінність: моральну, естетичну, таку, що творчо надихає.
9. Ознайомлення дітей передшкільного віку зі скульптурою як видом мистецтва. Навести приклади ігрових ситуацій, які б розвивали у дітей молодшого дошкільного віку ігрову мотивацію до ліплення.

10. Охарактеризувати різні підходи щодо класифікації методів і прийомів навчання дітей образотворчої діяльності. Скласти мистецтвознавчу розповідь для дітей старшого дошкільного віку на тему: «І на тім рушникові».

VIII. Співи та методика музичного виховання.

1. Вплив музики на всебічний розвиток дитини (естетичний, фізичний, розумовий, формування морального обличчя). Розкрити завдання музично-естетичного виховання.

2. Свята в закладі дошкільної освіти. Будова свята. Музика як важливий елемент дитячого свята. Теоретично-практична підготовка педагогічного колективу та дітей до свят. Обґрунтувати роль ведучої (вихователя) на святі.

3. Музика і розваги. Особливості розваг для старших дошкільників. Особливості розваг для молодших дошкільників. Продемонструвати методику проведення розваги «Обігрування іграшки. Ведмедик.»

4. Характеристика самостійної музичної діяльності дітей. Основні джерела, види і форми організації самостійної музичної діяльності дітей.

5. Методика керівництва самостійною музичною діяльністю дітей з боку дорослих. Описати обладнання куточка для самостійної музичної діяльності дітей.

6. Методика використання музики вихователем у режимних процесах, на заняттях з різних розділів програми. Навести приклади.
7. Музичні заняття як основна форма навчання дітей різних видів музичної діяльності. Забезпечення умов для проведення музичних занять. Підготовка дітей до занять та роль вихователя на музичних заняттях у різних вікових групах.
8. Співи як вид музичної діяльності дітей. Анатомо-фізіологічні основи голосоутворення. Профілактика порушень голосу. Методика ознайомлення дітей з піснею (проведення вступної бесіди, виконання пісні). Продемонструвати на прикладі будь-якої колискової.
9. Музично-ритмічна діяльність дітей. Взаємодія музики і рухів. Види рухів під музику. Методика навчання музично-ритмічних рухів у різних вікових групах і роль вихователя в цьому. Виконати руханку під спів або музичний супровід (за вибором).
10. Характеристика та класифікація дитячих музичних інструментів. Вимоги до них.

КРИТЕРІЇ ТА НОРМИ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ НА КВАЛІФІКАЦІЙНОМУ ІСПИТІ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Перше та друге питання білета передбачають виявлення рівня знань здобувачів теоретичного та методичного характеру, оцінюються максимально 35 балами кожне.

Третє питання передбачає виявлення вміння здобувача застосовувати теоретичні знання у виконанні завдань практичного характеру та оцінюється максимально 30 балами.

Відповідь здобувача на додаткові питання оцінюється від 1 до 5 балів.

Одержана кількість балів за три питання сумується і переводиться в оцінку за національною шкалою.

Критерії та норми оцінювання теоретичних питань

Кількість балів	Характеристика відповіді
30-35	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувача, що володіє системним баченням педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти; усвідомлює соціальну та

	<p>особистісну значимість психолого-педагогічних і методичних знань для вирішення сучасних проблем у сферах виховання та розвитку дітей дошкільного віку; свідомо аргументовано висвітлює питання, правильно використовує наукову і професійну термінологію; логічно та послідовно викладає матеріал; вміє розкрити взаємозв'язок теорії та практики; відповідає виразною літературною мовою, вміє формулювати висновки; виявляє творчі здібності у розумінні та використанні навчального матеріалу.</p>
<p>25-29</p>	<p>Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувачу, що виявив ґрунтовні знання навчального матеріалу, ознайомлений з основною та додатковою навчально - методичною літературою; свідомо, повно та аргументовано викладає свої думки; основні теоретичні положення ілюструє відповідними прикладами; відповідає правильною літературною мовою; проте не демонструє аргументування та ілюстрування викладених</p>

	теоретичних положень; порушує послідовність викладу; неточно використовує наукові терміни.
18-24	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувачу, що виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, необхідному для майбутньої професійної діяльності; ознайомлений з основною та додатковою літературою; проте, допускає 3-5 незначних помилок, порушує логічність та послідовність викладу; недостатньо розкриває суть понять; має труднощі у наведенні прикладів.

Критерії та норми оцінювання практичного питання

Кількість балів	Характеристика відповіді
26-30	Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувачу, що має ґрунтовні, глибокі знання з фахових методик дошкільної освіти; виявляє вміння застосовувати теоретичні знання у виконанні практичного завдання; вміє

	<p>визначити мету, окреслити завдання; скласти план-конспект заняття і підібрати ефективні методи та прийоми; демонструє знання сучасних технологій та методик навчання; виявляє творчість.</p>
21-25	<p>Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувачу, що розуміє основні положення методик; відповідь правильна, але недостатньо осмислена; вміє визначити мету; скласти план-конспект заняття, проте має труднощі при доборі ефективних методів і прийомів; орієнтується переважно на традиційні підходи у вихованні й навчанні.</p>
16-20	<p>Відповідна кількість балів виставляється за відповідь здобувачу, що виявляє поверхневі знання з фахових методик; при виконанні практичного завдання має труднощі у визначенні мети та завдань, план-конспект заняття складає схематично.</p>

Шкала переведення 100-бальної оцінки в оцінку за національною шкалою

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	
A	відмінно	90 – 100	відмінно	5
B	дуже добре	81 – 89	добре	4
C	добре	71 – 80		
D	задовільно	61 – 70	задовільно	3
E	достатньо	51 – 60	достатньо	
FX	незадовільно	21 – 50	незадовільно	2
F	незадовільно	0 – 20	незадовільно	2

ЛІТЕРАТУРА

I. Дошкільна педагогіка

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021.
URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доп. Київ: Академвидав, 2015. 464 с.
3. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.
4. Лисенко Н. В. Педагогіка українського дошкілля: навчально-методичний посібник для студ. вищ. навч. закл. : у 3 ч. Ч. 1. / Н. В. Лисенко, Н. Р. Кирста. Івано Франківськ: Плай, 2001. 208 с.
5. Організація дитячої ігрової діяльності в контексті наступності дошкільної та початкової освіти [Текст] : навчально-методичний посібник / Г. С. Тарасенко, Н. В. Гавриш, Н. В. Кудикіна; за ред. Г. С. Тарасенко. К. : Слово, 2010. 320 с.

II. Дитяча психологія

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.

Дитяча психологія:

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 424 с.
2. Дуткевич Т. В. Дитяча розвивально-корекційна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 304 с.
3. Дуткевич Т. В. Дошкільна психологія: навч. посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.
4. Олійник М.І., Журат Ю.В., Фесун Г.С. Розвиток та діагностика пізнавальних процесів дошкільника: навчально-методичний посібник. Чернівці: Родовід, 2019. 176с.

III. Основи природознавства і методика ознайомлення дітей з природою

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf)
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/
Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 264 с.
3. Горопаха Н. М. Методика ознайомлення дітей з природою. Хрестоматія. Київ : 2012.
4. Лисенко Н.В., Мацук Л.О., Лисенко О.М. Ознайомлення з природою та основи екологічної освіти дітей дошкільного віку. Київ: Видавничий дім «Слово», 2019.
5. Люборова.В. М. Куточок природи в дошкільному закладі. Київ : Освіта, 2012.
6. Наступність дошкільних навчальних закладів і початкової школи в етнічному вихованні дітей: навч.

метод. посіб. / за ред.: проф. Н. В. Лисенко. Івано-Франківськ, 2011. 256 с.

7. Яришева Н. Ф. Основи природознавства: Природа України: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2010. 335 с.

IV. Методика розвитку мовлення і навчання елементів грамоти

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021. [URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pr_o_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkiln_oyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pr_o_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkiln_oyi%20osvity.pdf)
2. Бенера В., Н.Маліновська. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей: навч. метод. посіб. Київ: Видавничий дім: Слово, 2014. 384 с.
3. Богуш А., Н.Гавриш. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови: Підручник / за ред. А.Богуш. Друге видання, доповнене. - К.: Видавничий Дім: Слово, 2011. 704 с.
4. Богуш А., Маліновська Н. Перші кроки грамоти: передшкільний вік: навч. посіб. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2013. 424 с.

5. Богуш А. , Маліновська Н. Підручник для учнів педагогічних коледжів спеціальності 012 Дошкільна освіта. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2021. 336с.
6. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.

V. Методика формування елементарних математичних уявлень

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021.
[URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20do_shkilnoyi%20osvity.pdf](https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20do_shkilnoyi%20osvity.pdf)
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.
3. Пагутв Т.І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч. метод. посіб. Львів: «Новий Світ-2000», 2020. 298 с.

4. Пагута Т.І. Методика формування елементарних математичних уявлень у дошкільників: навч. метод. посіб. Львів: “Новий Світ-2000”, 2019. 298 с.
5. Логічні ігри для допитливих. «Зірка», 2020. 128 с.
6. Дорошенко Т. М., Мацько В. В. Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень: навч.посіб. Кременчук: ПП «Бітарт», 2019. 96 с.

VI. Методика фізичного виховання та валеологічної освіти

3. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
4. Круцевич Т. Теорія і методика фізичного виховання. Київ: Олімпійська література, 2017. Т.1. 256с.
5. Козлова В., Кошель В., Пась К., Скивка А. До проблеми фізичного виховання та валеологічної освіти дошкільників як системо утворюючих компонентів формування здоров'я. Зб. наукових праць SCIENTIA. 2021. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/article/view/8261>.

6. Максимова О.О. Валеологічна освіта дітей дошкільного віку : навч.-метод. посіб. Житомир: Вид. ЖДУ ім. І. Франка, 2018. 213 с.
7. Пилипей Л. П. Основи фізичного виховання для самостійних занять студентів закладів вищої освіти : навч.-метод. посіб. Суми : Сумський державний університет, 2020. 89 с.
8. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 264 с.

VII. Методика організації образотворчої діяльності дітей

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021. URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Дроботий О.Л., Кривонос М.Л.. Образотворча діяльність. Старший вік: посіб. Харків: Ранок, 2017. 208с.
3. Інноваційні технології в розвитку креативних здібностей дошкільників у різних видах діяльності.

URL:<http://vihovateli.com.ua/stati/6468-innovatsionnye-tekhnologii.html>

4. Поліщук О.В., Воєдило О.В. Підготовка студентів до керівництва образотворчою діяльністю дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Умань: ВПЦ «Візаві», 2019. 120с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 264 с.
6. Сара Галл. Як розуміти мистецтво. Київ: Книголав, 2020. 48с.
7. Сучасні форми організації дитячої образотворчої творчості.

URL: <http://ditsad.com.ua/konsultac/konsultac2503.html>.

VIII. Співи та методика музичного виховання

1. Базовий компонент дошкільної освіти. 2021.
URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf

2. Газіна І. О. Методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2015. 196 с.
3. Матвієнко С. Теорія та методика музичного виховання дітей дошкільного віку: навч. посібник. Ніжин: НДІ ім. Миколи Гоголя, 2017. 297с.
URL:<http://lib.ndu.edu/ua/dspace/bitstream/123456789/75/3/>
4. Методика музичного виховання: навч. посібник /М.М. Кайкова, О.М. Савранська. Умань: Візаві, 2020. 268с.
5. Програма розвитку дитини дошкільного віку "Українське дошкілля"/ Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. та ін. Тернопіль: Мандрівець, 2017. 264 с.
6. Романюк І. А. Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. Тернопіль: Мандрівець, 2014. 280 с.